

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 50 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
Mirzaraxmonova Maftuna Ibroximjon qizi	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
Mahmudova Shoira Shavkat qizi	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
Gadoyeva Muborak Jumaqulovna	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
Joldasov Ixtiyor Suyundikovich	

BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA AMALIY MASHG'ULOTLARNING TASHKILY-PEDAGOGIK JIHATLARI

Joldasov Ixtiyor Suyundikovich

P.f.f.d (PhD), dotsent v.b. Chirchiq davlat pedagogika universiteti

<https://orcid.org/0000-0002-8767-56>

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar sharoitida raqobatbardosh kadrlar tayyorlash va ta'lim bosqichlari integratsiyasining ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyani shakllantirishda uzluksiz ta'lim tizimi hamda ta'lim muhitining o'rni tahlil qilingan. Pedagogik ta'lim klasteri modeli asosida ta'lim subyektlarining o'zaro hamkorligi va uning ta'lim samaradorligiga ta'siri ko'rsatib berilgan. Talabalarning amaliy mashg'ulotlar asosida kasbiy ko'nikma va malakalarini rivojlantirish masalalari ham ko'rib chiqilgan. Ta'lim muhitining "optik zichligi" tushunchasi orqali ta'lim jarayonidagi integratsion aloqalar ilmiy jihatdan asoslangan. Tadqiqot natijalari bo'lajak pedagoglarning kasbiy mobilligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Ta'lim tizimi, ta'lim integratsiyasi, kasbiy kompetensiya, pedagogik ta'lim klasteri, ta'lim muhiti, uzluksiz ta'lim, amaliy kompetensiya, kasbiy mobillik, ta'lim trayektoriyasi, pedagogik innovatsiyalar.

Abstract: This article highlights the importance of training competitive specialists and integrating educational stages in the context of ongoing reforms in the education system. It also analyzes the role of continuous education and the educational environment in developing the professional competence of future teachers. Based on the model of a pedagogical educational cluster, the interaction among educational subjects and its impact on educational effectiveness are demonstrated. The study also addresses the development of students' professional skills and competencies through practical training. The concept of the "optical density" of the educational environment is used to scientifically substantiate integrative relationships within the educational process. The research findings contribute to enhancing the professional mobility of future educators.

Key words: education system, educational integration, professional competence, pedagogical educational cluster, educational environment, continuous education, practical competence, professional mobility, educational trajectory, pedagogical innovations.

Аннотация: В данной статье раскрывается значение подготовки конкурентоспособных кадров и интеграции этапов образования в условиях реформ, осуществляемых в системе образования. Также анализируется роль непрерывного образования и образовательной среды в формировании профессиональной компетентности будущих педагогов. На основе модели педагогического образовательного кластера показано взаимное сотрудничество субъектов образования и его влияние на эффективность образовательного процесса. Рассматриваются вопросы развития профессиональных навыков и умений студентов на основе практических занятий. Через понятие "оптическая плотность" образовательной среды научно обоснованы интеграционные связи в образовательном процессе. Результаты исследования способствуют повышению профессиональной мобильности будущих педагогов.

Ключевые слова: система образования, образовательная интеграция, профессиональная компетенция, педагогический образовательный кластер, образовательная среда, непрерывное образование, практическая компетенция, профессиональная мобильность, образовательная траектория, педагогические инновации.

KIRISH

Ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar, qabul qilinayotgan qaror va farmonlar bugungi kun ta'lim mazmunini sifat jihatidan o'zgarishiga xizmat qiladi. Mehnat bozori talablariga muvofiq raqobatbardosh kadrlar tayyorlash tizimi shakllandi va milliy ta'lim tizimini isloh qilishda ta'lim turlari integratsiyasini ta'minlash masalalari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Integratsiya malakali mutaxassislarini tayyorlashda, oliy ta'limga

qadar bo'lgan ta'lim bosqichlarida talabalarni kasb-hunarga tayyorlashda qator afzalliklarni ta'minlaydi: kasbiy va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lgan, vaqtdan samarali foydalanadigan, mehnat bozori, ishlab chiqarish tizimi va mutaxassislar o'rtasida raqobat muhitida ishlab chiqarish kadrlarining sifati oshib borishiga asos bo'ladi. [1]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bugungi kunda dunyoning rivojlangan va bozor iqtisodiyoti amal qilayotgan mamlakatlarning deyarli barchasi yangi mexanizmning keskin o'zgarishlariga moslasha oladigan va har qanday sharoitda raqobatlasha oladigan mutaxassislarni tayyorlash borasida zamonaviy ta'lim tizimiga ega. Tabiiyki, sanoat va intellektual jihatdan rivojlangan mamlakatlar tajribasining ijodiy qo'llanilgani isloh qilinayotgan kasbiy ta'lim tizimiga barcha darajadagi raqobatga bardosh beradigan kadrlar tayyorlash sifatini oshirish imkonini beradi.

Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy ta'lim berish jarayonini tashkil etishning zamonaviy yo'llaridan biri sifatida, amaliy ko'nikma va malakalarni tatbiq etuvchi amaliy mashg'ulotlarini tashkil etishga o'rgatishdir. Uzviy bog'langan uzluksiz ta'lim tizimi shakllanishi va rivojlanishi natijasida oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar, umumiy o'rta ta'lim muassasalaridan samarali foydalanish hamda tayyorlanayotgan kadrlar salohiyatidan ijtimoiy talab darajasidagi mutaxassislar bilan to'ldirish imkoniyati yaratiladi. Kasbiy kompetensiya esa o'qituvchining pedagogik faoliyat jarayonida yuzaga keladigan vazifalarni samarali hal etish, ta'lim oluvchilarning intellektual va shaxsiy rivojlanishini ta'minlash hamda ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik va innovatsion yondashuvlardan foydalanish qobiliyatini ifodalovchi muhim kasbiy sifat hisoblanadi. [2]

Shu bilan birga, mamlakatimiz iqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishi, xalqaro integratsiya jarayonining rivojlanishi, chet el investitsiyalarining mamlakatimiz ta'lim sohasiga kirib kelishi bo'lajak pedagoglarning mobiligini ta'minlashni talab etmoqda. Shu o'rinda bo'lajak pedagoglarning kasbiy mobiligini ta'minlashda avvalo ta'lim muhitini yaratish lozimligini ta'kidlash joiz. Malakali kadrlar tayyorlash tizimi mobiligi (moslashuvchanligi) ni ta'minlashning zamonaviy yo'llaridan yana biri bu, amaliyotchi o'qituvchilarni tayyorlash muhitini yaratishdir. Bu muhitni pedagogik ta'lim klasteri imitatsiyasi asosida tushuntirish yengilroq kechadi (1-rasm).

1-rasm: Pedagogik ta'lim innovatsion klasteri muhiti imitatsiyasi

Maktab fizika kursida nurning ikki muhit chegarasida sinishini suv tubida yotgan toshga yoki suzib yurgan baliqqa olingan mo'ljaldan adashishi kabi hayotiy reallik ilmiy asoslari berilgan. Ya'ni, muhit deganda nur, havo va suv (shisha)dan iborat subyektlar nazarda tutiladi va birgalikda jarayonni yuzaga keltiruvchi muhitni tashkil qiladi. Ta'lim klasteri muhiti ham xam xuddi shu kabi o'zining subyektlariga ega bo'ladi. Bu muhit ta'lim samaradorligini belgilaydi.

Ta'lim muhiti nima va bilim olishga qanday ta'sir qiladi? Bu muhitni oila+bolalar bog'chasi+umumta'lim maktablari+oliy ta'lim muassasalaridagi ijtimoiy faol shaxslar tashkil qiladi. Demak, ta'limning har bir bosqichida ma'lum muhit yuzaga keladi va bu bosqichdagi subyektlar ta'lim oluvchiga o'z ta'sirini o'tkaza oladi. Bu ta'sir subyektlar yuzaga keltirgan ta'lim muhitlarining "optik zichligi" ta'sir doirasi bir tekis oshib borishini ta'minlash asosida samarali hisoblanadi.

Ta'lim olishga yo'naltiruvchilarning ta'sir sohasi "Optik zichlik"-ta'lim subyektlari manfaatli hamkorligida vujudga keladi va ta'lim klasteri muhitini tashkil qiladi. Bu esa, ayni paytda ta'lim klasteri muhitining yaratilishi na

hamda talabalarning ta'lim trayektoriyasini belgilab beradi. Ta'lim trayektoriyasi talabalarning amaliy mashg'ulotlarga tayangan holda belgilanishi ularning amaliy kompetensiyalariga asos bo'ladi.

Bu tizimda talabalarni tayyorlash sifatini tubdan yaxshilash, ular orasida integratsiya jarayonlarini kuchaytirish, o'tkaziladigan mashg'ulotlar samaradorligini oshirish va mehnat bozori talablari asosida ularni tayyorlashning mavjud sohalarini iqtisodiyotning dolzarb va ustuvor yo'nalishlariga mos yo'lga qo'yish talab etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bo'lajak o'qituvchilar uchun maktablarda tashkil etiladigan kasbga yo'naltirish tizimini iqtisodiyot tarmoqlari bilan mutanosib tarzda rivojlantirish, talabalarni aniq kasb-hunarga yo'naltirish hamda ularni qiziqishlari va xoxishiga ko'ra yo'naltirish chora-tadbirlar ishlab chiqib, belgilangan vazifalarni amalga oshirishda "Ustoz-shogird" an'analari asosida birlashtirilishini yo'lga qo'yish muhim. Bu metodning amalga oshirilishi maktab va ishlab chiqarish korxonalarini o'rtasida o'zaro hamkorlik va manfaatli integratsiyani shakllantirish, mashg'ulotlarni davlat ta'lim standartlari talablari darajasida tashkil etish, mashg'ulotlarni talab darajasida yuqori saviyada o'tkazilishini ta'minlash, bitiruvchilarni kasblarga mos ravishda chuqur bilimga erishishga xizmat qiladi.^[3]

Mazkur jarayonni samarali tashkil etish uchun, avvalo, kasbga yo'naltirish faoliyatining normativ-huquqiy asoslarini takomillashtirish hamda hududiy mehnat bozori ehtiyojlari va iqtisodiyot tarmoqlarining istiqbolli rivojlanish ko'rsatkichlarini tizimli tahlil qilish talab etiladi, shu asosda umumta'lim maktablarida kasbiy diagnostika va psixologik monitoring mexanizmlarini joriy etish orqali o'quvchilarning individual qiziqishlari, layoqati hamda intellektual salohiyatini aniqlash imkoniyati kengayadi, natijada kasbga yo'naltirish jarayonini raqamli platformalar asosida tashkil etish, kasblar bankini shakllantirish va uni muntazam yangilab borish orqali ma'lumotlar ochiqligi va shaffofligi ta'minlanadi, bu esa iqtisodiyot tarmoqlari bilan hamkorlikda dual ta'lim elementlarini joriy etish orqali nazariy bilim va amaliy ko'nikmalar uyg'unligini mustahkamlaydi, ayni paytda "Ustoz-shogird" modeli asosida tajribali mutaxassislarni o'quvchilarga birlashtirish kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishning samarali pedagogik mexanizmi sifatida namoyon bo'ladi.

Shuningdek mazkur yondashuv o'quvchilarda mehnat madaniyati, kasbiy mas'uliyat va ijtimoiy faollikni rivojlantirishga xizmat qiladi, shu bilan birga ishlab chiqarish korxonalarini bilan hamkorlik memorandumlari va shartnomalar tuzish orqali amaliyot bazalari kengaytiriladi hamda loyihaviy yondashuv asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarning mustaqil fikrlash va muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalarini mustahkamlaydi, bundan tashqari hududiy sanoat zonalari va innovatsion markazlar bilan integratsiya jarayoni yo'lga qo'yilib, o'quv jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlar tatbiq etiladi, natijada mashg'ulotlarning sifat ko'rsatkichlari yaxshilanadi va monitoring hamda baholash mezonlari ishlab chiqilib tizim barqarorligi ta'minlanadi, bu esa natijadorlik ko'rsatkichlari asosida tahliliy hisobotlar tayyorlash va boshqaruv qarorlarini qabul qilishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi, ayni vaqtda bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy maslahat berish metodikasi bo'yicha maxsus trening va seminarlar orqali tayyorlash, ta'lim muassasalari hamda ota-onalar hamkorligini mustahkamlash, kasb-hunar ko'rgazmalari va mahorat darslarini tizimli tashkil etish orqali o'quvchilarning ongli kasb tanlashiga sharoit yaratiladi, shu asosda ijtimoiy sheriklik kengaytiriladi, gender tengligi va inklyuzivlik tamoyillariga rioya etiladi, startup va innovatsion g'oyalar qo'llab-quvvatlanadi hamda mehnat bozori kon'yunkturasi prognozlarini asosida istiqbolli kasblar ro'yxati shakllantiriladi, buning natijasida modul-kredit tizimi elementlaridan foydalanish, bitiruvchilarning bandlik ko'rsatkichlarini tahlil qilish va hududiy ixtisoslashuv asosida dasturlarni diferensiallashtirish orqali tizim samaradorligi oshiriladi, yakuniy natijada esa ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasi mustahkamlanib, inson kapitali sifati yuksaladi hamda milliy iqtisodiyotning barqaror va innovatsion rivojlanishiga xizmat qiladigan raqobatbardosh kadrlar tayyorlanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maktablarda kasbga yo'naltirish tizimini iqtisodiyot tarmoqlari bilan integratsiyalashgan holda rivojlantirish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omilidir.

Mazkur yondashuv o'quvchilarning qiziqishlari va individual qobiliyatlarini aniqlash asosida ularni aniq kasbiy faoliyatga yo'naltirish imkonini beradi. "Ustoz-shogird" an'anasini institutsional mexanizm sifatida joriy etish kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda samarali pedagogik model vazifasini bajaradi. Ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasidagi o'zaro manfaatli hamkorlik amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Natijada o'quvchilarning kasbiy o'zini anglash darajasi va raqobatbardoshligi ortadi.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abduqodusov O.A. Kasbiy ta'limda asosiy o'quv materialini o'rganish texnologiyasi // "O'rta maxsus kasb-hunar ta'limi tizimi uchun pedagog kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish sifatini ta'minlashning ilmiy uslubiy asoslari" respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari. - T., 2006.
2. Yuldashev X., S.Bulatov. Ustoz va shogird odobi. O'quv uslubiy qo'llanma.- Toshkent. 2005. - 240 b.

3. Madraximova M.I Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini pedagogik amaliyot jarayonida rivojlantirish. Fergana methodical school., DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17395682>. ISSN 3060-5091. 2025-yil 2-son.
4. Joldasov I.S. O'quvchilarni kasbga yo'naltirishda zamonaviy yondashuvlar // Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. – 2023. – B. 284-286.
5. Joldasov I.S. Yordamchi tarix fanlarini o'qitishda fanlararo aloqalarning o'rni // Tamaddun nuri. – 2024. – №4. – B. 341-343.
6. Joldasov I.S. Talabalarda amaliy kompetensiyani shakllantirishning axborot-loyiha texnologiyalari// Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў Илимий-методикалық журнал. – 2024. – № 3/3. – Б. 767-771.
7. Joldasov I.S. Methodology for the formation of professional competence of future teachers // Western European Journal of Modern Experiments and Scientific Methods. Volume 2, Issue 4, 2024..
8. Joldasov I.S. Tasks Implemented in Professional Schools to Send Students to Professions // International Interdisciplinary Research Journal:Vol 2. Issue 2. 2023.
9. Joldasov I.S. Yangi O'zbekistonda professional ta'lim islohotlari // "Yangilanayotgan O'zbekistonda ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb masalalari" mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiya materillari to'plami. 2023. – B. 94-96.
10. Joldasov I.S. Elektron ta'lim muhitida ta'lim oluvchilarning mustaqil ishlarini tashkil etish imkoniyatlari// Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў Илимий-методикалық журнал. – 2024. – № 5/3. – Б. 129-134.
11. Joldasov I.S. Talabalarni kasb-amaliy faoliyatga tayyorlash jarayonining didaktik imkoniyatlari// Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў Илимий-методикалық журнал. – 2024. № 6/1. – Б. 231-234.
12. Tursunov Ikromjon Gulomzhonovich, Joldasov Ixtiyar Suyundikovich, Toshev Solejon Axmatjonovich, Omonova Mukhlisa Dustnazar, Abdullayeva Maftuna Odiljon, Ergasheva Gulchekhra Rustamovna "Mproving the methodology for preparing Future engineers for professional activity In the context of digital technological And pedagogical knowledge", Journal of Engineering Science and Technology, Vol. 20, No. 6 (2025) 2014 - 2021© School of Engineering, Taylor's University Journal of Engineering Science and Technology December 2025, Vol. 20(6)

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.